

Jacquet Finland Oy:n liiketoimintaan vaikuttavien tekijöiden kartoitus ja analysointi

Jalmari Jauhiainen

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2022

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tutkinto-ohjelma

JAUHIAINEN, JALMARI OIVA ALEKSI

Jacquet Finland Oy:n liiketoimintaan vaikuttavien tekijöiden kartoitus ja analysointi

Opinnäytetyö 33 sivua, joista liitteitä 1 sivu
Joulukuu 2022

Tässä opinnäytetyössä tehtiin terästeollisuuden yritykselle heidän liiketoimintaansa kehittäviä ja markkinatilannetta kartoittavia tutkimuksia sekä toimenpiteitä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa yrityksen liiketoimintaan vaikuttavat ulkoiset tekijät ja niiden vaikutukset nykyhetkessä, sekä tulevaisuudessa. Näiden tekijöiden kartoittamiseen käytettiin pestel-analyysiä ja SWOT-analyysiä. Kartoituksen jälkeen kerättiin vielä sekundääristä ja primääristä tietoa alasta mm. tutkimalla muiden alan yritysten toimintaa Suomessa, sekä syvähaastattelua hyödyntäen.

Lopussa tehtiin vielä kerätyn aineiston pohjalta johtopäätökset, joiden avulla kartoitettiin yritykselle kattavasti sitä koskevat tämänhetkiset mahdollisuudet ja uhat. Tästä muodostui yritykselle helposti ymmärrettävä ja informatiivinen tietopankki, jota sen on helppo käyttää tulevaisuudessa toimintansa kehittämisessä.

Asiasanat: Pestel-analyysi, Swot-analyysi

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Bachelor of Business Administration

JALMARI JAUHIAINEN

Mapping and examination of the factors affecting Jacquet Finland Oy's business operations

Bachelor's thesis 33 pages, appendices 1 page
December 2022

In this thesis, studies and measures were taken for a steel industry company to develop their business and map the market situation. The purpose of the thesis was to map the external factors affecting the company's business and their effects in the present and in the future. Pestel analysis and SWOT analysis were used to map these factors. After the survey, secondary and primary information was collected from the field, e.g. by studying the operations of other companies in the field in Finland, and by using in-depth interviews.

At the end, conclusions were made based on the collected material, which were used to comprehensively map the company's current opportunities and threats. This created an easy-to-understand and informative information bank for the company, which it can easily use in the future to develop its operations.

Key words: Pestel analysis, SWOT analysis

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	Liiketoimintaan vaikuttavien ulkoisten tekijöiden analyysityökalut.....	6
	2.1 Pestel-analyysi	6
	2.2 Swot-analyysi	8
3	Laadullinen tutkimus	10
4	Tutkimusprojektin esittely.....	14
	4.1 Sekundääristä tietoa terästeollisuuden teknologisesta- ja markkinakehityksestä.....	15
5	Syvähaastattelun tulokset ja analyysi	18
6	Johtopäätökset	25
	6.1 Swot-analyysi pestel-elementtien avulla (ulkoiset tekijät).....	25
	6.2 Swot-analyysi yrityksen toiminnasta Jacquet Finland Oy:n näkökulmasta	29
	LÄHTEET	32
	LIITTEET	33
	Liite 1. Kysymyspohja asiantuntijoille	33

1 JOHDANTO

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä kartoitetaan Jacquet Finland Oy:n toimintaan vaikuttavat ulkoiset tekijät ja tutkitaan niiden vaikutuksia yrityksen liiketoimintaan nykyhetkessä, sekä tulevaisuudessa.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Jacquet Finland Oy. Jacquet Finland Oy on terästeollisuuden yritys Hyvinkäällä, joka on erikoistunut ruostumattomien terästen ja nikkelpohjaisten seoksien toimittamiseen, varastointiin ja esikäsittelyyn.

Opinnäytetyön Laadullinen tutkimus-osiossa käydään laadullista tutkimusta ja siihen pohjautuvaa teoretietoa, haastattelua työkaluna ja haastattelun ominaispiirteitä sekä syvähaastattelua ja syvähaastattelun ominaispiirteitä. Samassa osiossa käydään myös läpi näiden kyseessä olevien laadullisen tutkimuksen työkalujen hyödyntämistä tässä kyseisessä opinnäytetyössä.

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa yrityksen liiketoimintaan vaikuttavat ulkoiset tekijät ja selvittää niiden vaikutukset nykyhetkessä, sekä tulevaisuudessa. Menetelmät-osiossa mainittuja tutkimusmenetelmiä käyttäen, sekä sekundääristä tietoa keräten luodaan yritykselle helposti ymmärrettävä ja informatiivinen kokoelma tietoa, jota yritys voi käyttää tulevaisuudessa kehittääkseen liiketoimintaansa.

Jacquet Finland Oy toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana, yritys on ollut rekisteröitynä ennakkoperintärekisteriin, kuten myös työnantajarekisteriin ja kaupparekisteriin vuodesta 2000 eteenpäin. Yrityksen toiminnallinen päätoimipaikka sijaitsee Hyvinkäällä Sahanmäen teollisuusalueella ja heillä on myös sivutoimipaikka Tampereella. Yritys on osa kansainvälistä Jacquet Metal Service – konsernia.

Yritys tarjoaa asiakkailleen ruostumattoman teräksen sekä nikkelpohjaisten seosten esikäsittelyä leikkauspalveluiden muodossa. Yrityksen toiminta-alueena on koko Suomi.

2 Liiketoimintaan vaikuttavien ulkoisten tekijöiden analyysityökalut

Tässä opinnäytetyön osiossa käydään läpi opinnäytetyössä käytettyjen ulkoisten tekijöiden analyysityökalujen teoriaa ja toimintaperiaatteita. Opinnäytetyössä analysointiin käytettiin sekä Pestel-analyysiä sekä SWOT-analyysiä. Niitä myös yhdistettiin keskenään mahdollisimman kattavien tulosten saavuttamiseksi. Yhdistämisen syynä oli myös luoda yritykselle mahdollisimman helposti ymmärrettävä ja helposti luettava tietopaketti aiheesta.

Analyysityökalujen valinta tässä opinnäytetyössä perustuu opinnäytetyön tavoitteeseen. Tavoitteena oli tuottaa yritykselle mahdollisimman paljon arvoa tuottava tietopaketti, joka olisi helposti luettavissa ja ymmärrettävissä. Lopputuloksena pestel-analyysi ja SWOT-analyysi, sekä näiden yhdistelmät tuottivat halutun kaltaisen lopputuloksen.

2.1 Pestel-analyysi

Poliittinen ympäristö ohjaa voimakkaasti liiketoimintaa. Poliittinen ja sosiaalinen ympäristö sisältää erilaisia sosiaalipoliittisia toimenpiteitä, kuten lainsäädäntöä, sääntelyä, verotusta, yhdyskuntasuunnittelua, kaavoitusta, ympäristökysymyksiä, liikennettä ja tietoliikennettä, työmarkkina- ja sosiaalipoliittikkaa sekä muita liiketoimintaan vaikuttavia tekijöitä. Suomen eduskunta järjestää joka neljäs vuosi vaalit poliittisen ympäristön muuttamiseksi. Parlamentit luovat lakeja, jotka maan hallinto panee täytäntöön; ne myös määrittävät, mitä lakeja sovelletaan. Lakimuutokset voi toteuttaa tietty vallassa oleva poliittinen puolueryhmä. Tällä voi olla suuri globaali vaikutus yrityksiin, jotka harkitsevat tavaroiden vientiä tai tuontia. Esimerkkinä tämänkaltaisesta merkittävästä muutoksesta oli Iso-Britannian ero Euroopan Unionista vuonna 2020. Nämä mahdolliset muutokset vaikuttivat siihen, miten verot ja tullimenettelyt toimivat EU:n ja Britannian välillä. Useita muita poliittisia vaikutuksia on olemassa, mutta ne eivät liity suoraan yrityksen vaatimuksiin tai vuo-siittäisiin velvoitteisiin. Tässä opinnäytetyössä pestel-analyysin poliittiset vaikutteet koskivat aiheen takia oikeastaan pelkästään lainsäädännöllisiä asioita, kuten yritystä koskevia vaatimuksia ja vuosittaisia velvoitteita.

Suomen eduskunta järjestää joka neljäs vuosi vaalit poliittisen ympäristön muuttamiseksi. Parlamentit luovat lakeja, jotka maan hallinto panee täytäntöön; ne myös määrittävät, mitä lakeja sovelletaan. Lakimuutokset voi toteuttaa tietty vallassa oleva poliittinen puolueryhmä. Tällä voi olla suuri globaali vaikutus yrityksiin, jotka harkitsevat tavaroiden vientiä tai tuontia. Esimerkkinä tämänkaltaisesta merkittävästä muutoksesta oli Iso-Britannian ero Euroopan Unionista vuonna 2020. Nämä mahdolliset muutokset vaikuttivat siihen, miten verot ja tullimenettelyt toimivat EU:n ja Britannian välillä. Useita muita poliittisia vaikutuksia on olemassa, mutta ne eivät liity suoraan yrityksen vaatimuksiin tai vuosittaisiin velvoitteisiin. Tässä opinnäytetyössä pestel-analyysin poliittiset vaikutteet koskivat aiheen takia oikeastaan pelkästään lainsäädännöllisiä asioita, kuten yritystä koskevia vaatimuksia ja vuosittaisia velvoitteita.

Ekonomisen ympäristön näkökulmasta on mahdollista tarkastella esimerkiksi talouden suhdannevaihteluista, rahoitusta, inflaatiota ja muokata yrityksen strategiaa ja toimintatapoja niiden vaikutusten mukaan. Koronapandemian taloudellinen vaikutus näkyy kotimaisen kysynnän kasvuna, jolloin kuluttajilla on enemmän rahaa kotikäyttöön, kun matkustaminen ei ole mahdollista. Terässektorilla yritysten ostoaiheet ovat myös lisääntyneet kaoottisen markkinatilanteen vuoksi, eikä tätä kirjoitettaessa Ukrainan ja Venäjän välillä vallitseva tilanne tee tilannetta helpommaksi.

Sosiokulttuurista muuttuvien tarpeiden, arvojen ja kiinnostuksen kohteiden ymmärtäminen auttaa sinua ymmärtämään ympärilläsi olevia ihmisiä. Voit tarkastella vain asioita, joista he ovat kiinnostuneita, mitä he haluavat ostaa ja miten he käyttäytyvät.

Muutoksia **teknologisessa** kehityksessä ja ympäröivässä ekosysteemissä tulee ja menee. Esimerkiksi koronaviruksen digitaalinen harppaus muutti kuluttajien ja yritysten toimintaa verkossa. Teknologialla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia yrityksille teknologian muutosten ansiosta. Terästeollisuuden mahdollisuudet liittyvät erittäin vahvasti saatavilla olevien laitteiden ja palveluiden kehittämiseen. Esimerkiksi nykypäivän laser- ja plasmaleikkurit ovat monta kertaa nopeampia ja monipuolisempia kuin 10–15 vuotta sitten tehdyt mallit. Tämänkaltaisen tekninen kehitys luo monia mahdollisuuksia, joiden arvoa tulevaisuudessa

on vaikea määrittää juuri siksi, että ei ole tietoa siitä, mitä voidaan tehdä vaikkapa 10 vuoden kuluttua verrattuna tähän päivään. Toki suuntaa antavia mielipiteitä on olemassa, mutta niiden paikkansapitävyys ei ole varmaa.

Ekologinen konteksti kietoutuu usein poliittisiin, sosiaalisiin ja teknologisiin tekijöihin. Esimerkiksi ympäristöpaineet ovat asettaneet teollisuusyrityksille päästömääräyksiä, mikä on pakottanut yritykset muuttamaan toimintaansa ympäristöystävällisempään suuntaan. Ilmastonmuutoksen vaikutus saattaa olla nykyisen ekologisen ympäristön suurin tekijä yrityksen liiketoimintamallin suunnitteluun.

Valtion **lainsäädäntökehys** toimii yrityksen toimielimenä tai viitekehyksenä. Tämän vuoksi kaikissa yrityksissä perustaa yritys tietyllä lainkäyttöalueella on otettava huomioon olemassa olevat lait ja määräykset. Esimerkiksi osakeyhtiölaki määrää yhtiön perustamisen edellytykset. Suomen lait ovat pakollisia, eikä mikään yritys voi sivuuttaa niitä. Tämä johtuu siitä, että lainsäädäntö määrittää tavan, jolla maan kaikki osat toimivat. Jokaisen yksilön, yrityksen tai hallituksen jäsenen tulee ottaa tämä huomioon toimiessaan yhtiössään, sillä he ovat viime kädessä vastuussa siitä, että heidän liiketoimintansa noudattaa kaikkia säännöksiä.

Pestel-analyysin avulla voidaan kartoittaa yrityksen toimintaympäristöä sekä toimintaympäristön tekijöitä, joihin yritys itse ei voi vaikuttaa. Analyysissa tarkastellaan poliittisia, ekonomisia, sosiokulttuurisia, teknologisia ja lainsäädännöllisiä näkökulmia.

2.2 Swot-analyysi

Swot-analyysi on nelikenttämenetelmä, jota voidaan käyttää strategisessa suunnittelussa tai ongelman tunnistamisessa, kehittämisessä sekä ratkaisemisessa. Swot-analyysin kohteena voi olla esimerkiksi yrityksen tai organisaation toiminnan kehittäminen kokonaisuutena, tai osa-alueittain. SWOT-analyysiä voidaan käyttää myös jonkin yksittäisen tuotteen tai palvelun aseman tutkimiseen tai kilpailevan yrityksen toiminnan kartoittamiseen.

SWOT-analyysissä on perinteisesti neljä huomioon otettavaa kohdetta. Nämä kohteet ovat sisäiset vahvuudet, sisäiset heikkoudet, ulkoiset mahdollisuudet ja ulkoiset uhat. Näiden kohtien kartoittamisen jälkeen voidaan tehdä niihin perustuva päätelmä siitä, miten kartoitettuja asioita voidaan käyttää hyödyksi ja miten kartoitetut heikkouden voidaan kääntää mahdollisuuksiksi. Päätelmässä voidaan käydä myös läpi miten ulkoisia mahdollisuuksia voidaan hyödyntää, ja miten ulkoiset uhat pystytään välttämään.

Tässä opinnäytetyössä Swot-analyysiä käytettiin pestel-analyysin avulla kartoitettujen ulkoisten tekijöiden lokerointiin sekä analysointiin. Pestel-analyysissä kartoitettujen ulkoisten mahdollisuuksien sekä ulkoisten uhkien analysointi Swot-analyysiä käyttäen loi Jacquet Finland Oy:lle selkeän ja helposti ymmärrettävän johtopäätöksen opinnäytetyön tarkoituksen mukaisesti.

	+	-
Sisäinen ympäristö	S Vahvuudet	W Heikkoudet
Ulkoinen ympäristö	O Mahdollisuudet	T Uhat

Kuva: Samuli Lintula, SWOT-analyysitaulukko 28.1.2007, viitattu 24.5.2022

3 Laadullinen tutkimus

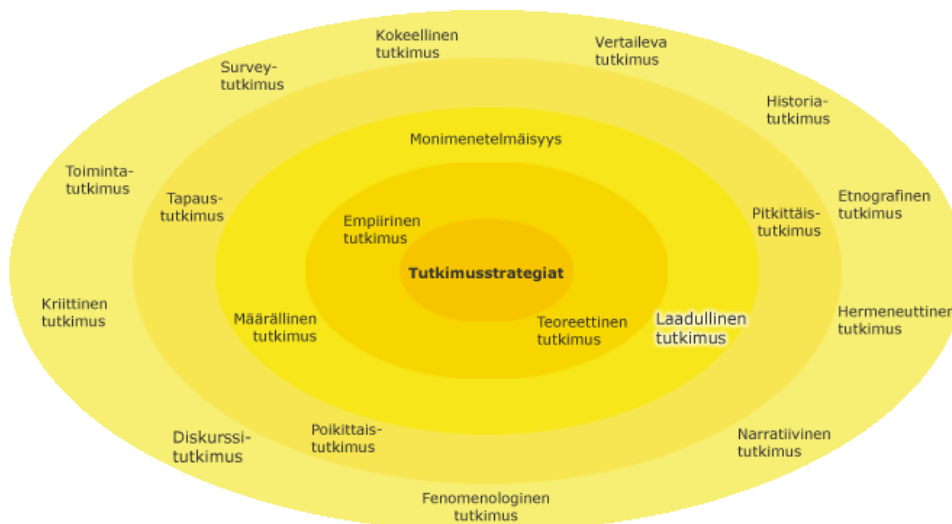
Tässä opinnäytetyön osiossa käydään läpi tutkimuksessa käytettyjä menetelmiä ja niiden teoriaa. Opinnäytetyö pyrittiin toteuttamaan laadullisena tutkimuksena haastattelujen, erityisesti syvähaastattelujen, avulla. Tämä oli hyvä järjestely siinä mielessä, että yrityksen toiminnassa kaikilla on omat tehtävänsä ja aikataulunsa, joiden mukaan on mentävä. Haastattelut oli helppo sopia näihin muihin tehtäviin nähden sopiviin aikoihin, jolloin niistä saatiin irti täysi hyöty ja kattavasti tietoa.

Laadullinen tutkimus, eli kvalitatiivinen tutkimus on omanlaisensa suuntaus teieteellisessä tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kokonaisvaltaisesti ymmärtämään ja selvittämään tutkimuksen kohteena olevan asian ominaisuuksia, merkityksiä ja laatua.

Laadullisen tutkimuksen toteuttamiseen on olemassa monia erilaisia menetelmiä. Erityisesti kohteen kieleen ja ilmaisuun liittyvät näkökulmat, kohteen ympäristö ja tausta sekä kohteen tarkoitus ja merkitys ovat piirteitä, jotka korostuvat yhteisinä laadullisessa tutkimuksessa ja sen menetelmissä.

Laadullisen tutkimuksen parina on pidetty numeroiden ja tilastojen avulla tutkimuksen kohdetta kuvaavaa kvantitatiivista tutkimusta, toisin sanoen määrällistä tutkimusta. Näiden kahden tutkimustavan parina pidettävyyttä juontuu siitä, että molemmilla tutkimuksilla voidaan kuvata hyvin samoja asioita ja tutkimuskohteita, tosin hieman eri tavoilla. Näiden kahden tutkimusmenetelmän eroja kuitenkin korostetaan usein, vaikka niillä voikin tulkita samoja asioita.

Analyysimenetelmillä ja työkaluilla on yleisinä piirteinä se, että ne useimmiten perustuvan johonkin laadullisen tai määrällisen tutkimuksen suuntaukseen, tai vastaavasti jonnekin näiden kahden tutkimusmenetelmän ääripäiden välille. Molempia tutkimusmenetelmiä on yhdistetty samoihin tutkimuksiin useastikin, mutta se, haluaako niin tehdä, on kiinni jokaisen tutkijan omasta tieteenfilosofisesta sitoumuksesta. (Jyväskylän Yliopisto, Avoimen Yliopiston Koppa, 2021)

(Jyväskylän Yliopisto, Tutkimusstrategiat, Avoimen Yliopiston Koppa, 2021)

Tässä opinnäytetyössä laadullisen tutkimuksen työkaluina käytettiin haastatteluja. Haastattelut ovat erinomainen tapa kerätä tietoa, kun halutaan ymmärtää ihmisten asenteita, mielipiteitä, kokemuksia ja havaintoja. Mielestäni haastattelut ovat myös mielenkiintoinen tapa saada tietoa haastattelun kohteena olevan henkilön tai ryhmän omin sanoin. Tällöin on myös mahdollisuus yrittää selventää itselle epämääräisiä vastauksia kysymällä esimerkiksi tarkentavia kysymyksiä.

Haastatteluja on monenlaisia, kaikille tuttuja, kuten tv-haastattelut ja lehtihaastattelut. Haastattelut edellyttävät aina yhteyttä haastateltavan ja haastattelijan välillä.

Haastehaastattelutilanteet ovat tyypillisesti verbaalisia, jolloin haastattelija ja haastateltava ovat samassa tilassa tai videoyhteydessä toisiinsa. Esimerkiksi sähköpostitse tai puhelimitse kysymistä ja niihin vastaamista voitaisiin pitää myös haastatteluna, mutta tässä tapauksessa monet lähikontaktissa tapahtuvan haastattelutilanteen kommunikatiivisuuteen liittyvät hyvät puolet menetetään.

Haastattelussa huomion kohteena ovat haastateltavan mielipiteet ja näkemykset, ilmeet ja muut asiaan liittyvät huomiot esimerkiksi oheisviestintään liittyen. Haastattelu on aina vapaaehtoista yhteistyötä, jonka ydin on, että haastatteliija tai haastattelijan edustama yksikkö analysoi haastattelun sisältöä ja haastattelun etenemistä. (Leena Muotio, 2022)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin syvähaastatteluja tiedon keräämiseksi opinnäytetyön aiheesta. Yrityksen toimihenkilöiltä kysyttiin tietyt kysymykset, jotka oli etukäteen laadittu kysymyspohjaan. Näin saatiin aikaan luotettavia mielipiteitä useammilta terästeollisuuden asiantuntijoilta, joita sitten käytettiin kartoittamaan yrityksen toimintaan vaikuttavia ulkoisia tekijöitä, sekä niiden vaikutusta nykyhetkessä sekä tulevaisuudessa.

Avoimia haastatteluja voidaan joskus kutsua myös syvähaastatteluiksi, koska haastattelulla pyritään paljastamaan mahdollisimman laajasti ja syvällisesti johonkin asiaan liittyvä merkitys. Haastattelujen tarkoituksena on ymmärtää ihmisten omien kokemustensa merkitys eri näkökulmista. Syvähaastatteluille on parasta varata riittävästi aikaa, jotta haastateltavalla on aikaa pohtia aihetta. Tarvittaessa on tehtävä useita haastatteluja. Ei kuitenkaan voida olettaa, että vastaajat kertoisivat tutkijoille kaiken heitä kiinnostavan tiedon. (Näpärä 2017, Haastattelun lajityypit)

Haastattelijan tehtävänä on kuunnella haastateltavaa ja esittää hänelle kysymyksiä, jotka auttavat keskustelua pysymään raiteilla. Heidän tulee myös varmistaa, että keskustelu ei poikkea tutkittavasta aiheesta. Syvähaastattelut ovat hyödyllisiä, kun kerää lisää tietoa sinua kiinnostavasta henkilöstä. Syvähaastattelu edellyttää tarkkaa huomiota sekä siihen, mitä haastateltava sanoo ja miten hän kommunikoi. Tämä lähestymistapa voi myös sisältää kuvien tai ajatuskarttojen käyttämistä auttamaan haastateltavaa järjestämään ajatuksiaan. (Suomidigi.fi, 2019)

Syvähaastattelu valikoitui sopivaksi työkaluksi tähän opinnäytetyöhön valmiiksi laaditun kysymyspohjan kysymyksien tarkentamiseksi ja mahdollisien uusien tietojen esiin saamiseksi, joita ei kysymyspohjaa laatiessa ollut ymmärretty valmiiksi

ajatella. Haastattelun aikana kysymyksien teemoista ilmenikin sellaisia uusia näkökulmia ja huomioon otettavia asioita, joita ei olisi tullut ilmi ilman tämänlaista kanssakäymistä.

4 Tutkimusprojektin esittely

Tutkimusprojekti opinnäytetyötä varten aloitettiin vuoden 2022 keväällä, jolloin otettiin yhteyttä opinnäytetyön kohteena olevaan yritykseen asian tiimoilta. Työskentelen itse toimeksiantajayrityksessä myynnin puolella, ja olen ollut yrityksessä näissä tehtävissä noin kahden vuoden ajan. Yritys on jatkuvasti itseään kehittävä metallialan toimija, jolle oli hyötyä kartoittaa nykyhetken ja tulevaisuuden näkymiä laajasti, jotta tätä tietoa voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä.

Projektin pääpainona heti alusta alkaen oli haastatella yrityksen johtoportaahan henkilöstöä syvähaastattelujen muodossa. Johtoportaahan henkilöstö valikoitui tähän yksinkertaisesti heidän yleisen tietotasonsa takia, sillä he tiesivät yrityksen toiminnasta kaikista eniten. Valikoidut henkilöt ovat yrityksessä vastuussa myynnistä sekä tuotannosta. Molemmat näkökannat olivat tärkeitä tuoda haastattelussa esille kattavien vastausten ja tulosten aikaansaamiseksi. Myös pitkä kokemus alalta oli yksi valintakriteeri johtoportaahan henkilöstön valintaan haastattelujen vastaajiksi.

Täten ruvettiin luomaan näitä henkilöhaastatteluja varten opinnäytetyön teemaa ruokkiva kysymyspohja, jossa kysymykset olivat sopivan yksinkertaisia, mutta tarjoaisivat myös laajoja vastauksia (liite 1.). Kysymyspohjaan valikoidut kysymykset olivat teemoiltaan yrityksen toimintaa vastaavia ja niiden avulla oli tarkoitus tuottaa arvoa yritykselle. Itse yrityksessä kaksi vuotta myynnin puolella työskennelleenä tiesin hyvin mitä teemoja kysymysten olisi hyvä koskettaa ja mitä tietoa haastateltavista henkilöistä olisi hyvä saada irti opinnäytetyön toimeksianton vaatimusten täyttymiseksi. Kysymykset muotoiltiin myös sopiviksi siten, että niihin saaduista vastauksista on mahdollista sijoittaa tiivistettyjä versioita niin pestel- kuin SWOT-analyysihin, koska ne olivat opinnäytetyön tärkeimmät työkalut tuottamaan tutkimuksesta arvoa itse yritykselle.

Haastattelut ja niiden aikataulut sovittiin johtoportaahan henkilöiden kanssa kasvotusten. Itse myös yrityksessä työskentelevänä tämä hoitui tehokkaasti työpäivän

aikana. Haastattelut pidettiin jokaisen henkilön kanssa kertaalleen, ja jokainen haastattelu suoritettiin kokonaisuudessaan ilman taukoja.

Opinnäytetyöhön kerättiin myös sekundääristä tietoa internetistä löytyvistä ajan-kohtaisista artikkeleista, jotka koskivat metallialan nykytilannetta, tulevaisuuden näkymiä ja mahdollisia kehityssuuntia mihin myös opinnäytetyön kohteena olevan yrityksen on reagoitava jollain tasolla.

Sekundäärinen tieto joka yritykselle oli erityisen tärkeää, liittyi vahvasti yrityksen toimialalla tapahtuvaan teknologiseen kehitykseen. Yrityksen tulee pysyä toiminnassaan teknologisesti ajan tasalla, jotta kilpailu muiden alan yritysten kanssa on mahdollista. Toinen tärkeä teema sekundäärisessä tiedonhaussa oli alan markkinatilanne ja sen mahdolliset kehityssuunnat. Seuraavaksi esittelen sekundääritietoa, jossa käydään läpi terästeollisuuden teknologista- ja markkinakehitystä.

4.1 Sekundääristä tietoa terästeollisuuden teknologisesta- ja markkinakehityksestä

Tämän opinnäytetyön kirjoitushetkellä teknologiateollisuuden päästöistä yli 90 % syntyy metallinjalostuksen seurauksena. Tämä on merkittävä määrä, mutta tulevaisuudessa tähän on luvassa suuria muutoksia etenkin Suomessa.

Suomen teknologiateollisuus on sitoutunut hallitusohjelman tavoitteeseen hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä. Jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin, on esimerkiksi teräksen tuotannossa perinteiset keinot muutettava uuteen muotoon. Tällä hetkellä yleiset fossiiliset kooksi masuuni- ja ferrokromiprosessit voidaan tulevaisuudessa korvata biomassapohjaisella hiilellä. Mukaan otetaan myös suorapelkistys vedyllä ja käyttöön nykyaikaiset valokaariuunit. Tällaisella kokoonpanolla teräksen tuotannosta saadaan tehtyä käytännössä päästötöntä. (Teknologiateollisuus.fi, 2020)

Teräksen tuotannon muuttaminen hiilineutraaliksi ei kuitenkaan tule olemaan ilmaista, vaan se vaatii suomalaisilta yrityksiltä mittavia investointeja. Tuotannon

muutos ei myöskään ole täysin teräsalan yritysten omissa käsissä, vaan se vaatii myös kohtuuhintaista päästötöntä sähköä sekä toimintaympäristöä, joka on enustettava ja vakaa. Tämä tarkoittaa käytännössä myös poliittisia muutoksia, koska ilman energiaverotuksen muutoksia ja kiertotalouden uusien pelisääntöjen asettamista mitään ei tule tapahtumaan. Hiilineutraali tuotanto vaatii myös uusia innovaatioita ja tuoreita alan asiantuntijoita. Tällä hetkellä SSAB on hiilineutraalin teräksentuotannon edelläkävijä, ja se onkin panostanut mittavia määriä rahaa tämän muutoksen saavuttamiseksi muun muassa tukemalla yliopistoja rahallisesti tehdäkseen tutkimusyhteistyötä näiden kanssa.

Terästeollisuuden elpyminen korona-ajan jälkeen on alkanut varsin ripeästi. Elokuussa 2021 tehtyjen arvioiden mukaan ruostumattoman teräksen litteiden tuotteiden maailmanlaajuinen kokonaiskulutus kasvoi 6,3 prosenttia kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. (Jorma Erkkilä, 2021.) Kokonaisuudessaan ruostumattoman teräksen litteiden tuotteiden maailmanlaajuisen kulutuksen kasvu vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020 oli noin 12 %.

Suomalaisista alan yrityksistä suurimpana toimii Outokumpu. Outokummun vuoden 2021 tilastot kertovat myös positiivisesta markkinatilanteesta, sillä heidän liikevaihtonsa nousi vuoden 2020 1,25 miljardista eurosta 1,95 miljardiin euroon vuonna 2021. Tämä on Outokummun kohdalla selkeästi paras neljännesvuosi yrityksen lähihistoriaa tarkasteltuna.

Suomessa terästeollisuuden kehitys on ollut loistavaa myös ympäristönäkökulman kannalta. Esimerkiksi Suomen suurimman toimijan Outokummun hiilijalanjälki on noin 70 prosenttia pienempi kuin alalla keskimäärin. Outokumpu on myös asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali yhtiö vuoteen 2050 mennessä. Myös hiilidioksidipäästöjen on yhtiön mukaan pienennytävä 20 prosenttia vuoteen 2023 mennessä verrattuna 2014–16 vuosina asetettuun lähtötasoon. Outokummun vastuullisuudesta vastaava johtaja Juha Erkkilä on maininnutkin jo vuoden 2021 toukokuussa, että ”Tavoite on jo nyt lähes saavutettu kierrätyksellä, energiatehokkuudella ja sähköverkon puhdistuksella”. (Kirsi Riipinen, 2021)

Myös Ruotsissa terästeollisuuden iso toimija SSAB aikoo laittaa terästuotantonsa kokonaan uusiksi. Heidän uudessa tuotantomallissaan hiilidioksidipäästöjen sijaan tuotannosta vapautuisikin vesihöyryä. Tämä koskettaa vahvasti myös tuotantoa Suomessa, sillä teräkseen ja teräsrakentamiseen erikoistunut Rautaruukki yhdistyi osaksi SSAB:tä vuonna 2014. SSAB:n isot tehtaat sijaitsevat myös Raahessa ja Hämeenlinnassa. SSAB:llä on myös sama hiilineutraali tavoite kuin Outokummulla, mutta he pyrkivät tavoitteeseensa viisi vuotta Outokumpua aikaisemmin, vuoteen 2045 mennessä. (Kirsi Riipinen, 2021)

Tavoitteisiin pääsy tietysti vaatii aikaa ja investointeja uusien tuotantomenetelmien saattamiseksi toimintaan. Näin suurella alalla esimerkiksi kymmenen vuoden tähtäin on oikeastaan lyhyt ajanjakso, joten hiilineutraalisuustavoitteet ovat tässä tapauksessa hyvinkin nopeasti toteutettava, jos niihin tahdotaan päästä.

Itse alalla nyt jonkin aikaa työskennelleenä olen huomannut, että varsinkin vuonna 2022 hintojen liikkeet eri suuntiin ovat olleet nopeita ja melko arvaamattomia. Energiapulan ollessa myös läsnä ovat tehtaat lisänneet hintoihinsa energialisän, joka on ollut osittain jopa niin korkea, ettei tavara tahdo enää mennä kaupaksi. Tilannetta vaikeuttaa myös epätieto siitä, että mitä tapahtuu seuraavaksi. Tuntuu ettei kenelläkään ole varmaa tietoa. Loppuvuotta kohti markkinatilanne on kuitenkin alkanut tasaantumaan ja hintojen liike ei ole enää yhtä aggressiivista kuin alkuvuodesta, mikä on tietenkin positiivinen asia kaupankäynnin kannalta, kun tieto hintakehityksestä vähentää riskejä huomattavasti.

5 Syvähaastattelun tulokset ja analyysi

Tässä osiossa on kerätty tietoa yrityksen toiminnasta vastaavilta johtoportaalle henkilöiltä kattavien haastattelujen avulla. Haastellut henkilöt ovat vastanneet ennalta laadittuihin kysymyksiin. Jokainen kohdehenkilö on vastannut samoihin kysymyksiin ja heidän antamistaan vastauksista on luotu lopulliset versiot tähän opinnäytetyön osioon. Näkyvillä ovat siis kysymyspohjan (Liite 1.) kysymysten vallitsevat teemat, ja vastauksista niihin luodut siistityt versiot teemoihin liittyen.

Seuraavaksi syvähaastatteluiden avulla saatuja tuloksia teemoittain:

- Poliittiset tekijät ja niiden vaikutus Jacquet Finland Oy:n talouteen, yritystoiminnan harjoittamiseen ja verotukseen

Poliittinen päätöksenteko vaikuttaa jokaisen yrityksen kilpailukykyyn ja toimintaympäristöön. Poliittiset ideologiat saattavat muokata yritysten toimintaympäristöä tavalla, jota yritysten johdossa on vaikea ymmärtää ja hyväksyä.

Teräksen esikäsittelyn liiketoimintaympäristöön määräävimmin vaikuttavat poliittiset tekijät tulevat kulloisenkin hallituksen, valtiovarainministeriön, eduskunnan sekä aluehallintojen toimintojen ja päätösten kautta. Valtionvarainministeriön vastuualueista eniten yrityksen talouteen vaikuttavat päätökset verotuksesta.

Kun verotuksen rakenteisiin tehdään muutoksia niin ne vaikuttavat aina talouskehitykseen ja yksittäinen yritys ei voi itse vaikuttaa siihen onko kehitys sille myönteistä vai negatiivista. Muutosten vaikutusten suunta on siis hyvin alakohdista. Esimerkiksi valtionvarainministeriön myöntämät verotuet, jotka ovat poikkeuksia verotuksen normaalista perusrakenteesta, eivät kohdistu yrityksen harjoittamaan teräksen esikäsittelytoimintaan vaan ohjautuvat pääasiallisesti energiaverotuksen alaisiin kohteisiin. Näin ollen yrityksen verotuksen osalta huomiotavia veromuotoja ovat henkilöverotuksen piiristä pääomatulojen verotus, elinkeinoverotus, kiinteistöverotus sekä arvonnlisäverotus.

Kaiken kaikkiaan parasta yritysten kannalta olisi, jos harjoitettu politiikka on pitkäjänteistä, jolloin yrittämisen riskit ja mahdollisuudet olisivat ennustettavissa.

Eri puolueilla on omat aluepoliittiset ohjelmansa ja ne vaikuttavat omalta osaltaan kaupunkien ja kuntien tarjoamiin palveluihin yrityksille. Hyvinkään palvelutarjonta yrityksille, varsinkin aloittaville sellaisille, on hyvin monipuolista ja kaupungin sijainti pääkaupungin läheisyydessä vahvistaa yrityksen toimintamahdollisuuksia. Liikenne- ja kuljetuspalvelut sekä terveys- ja sosiaalipalvelut ovat varsin toimivat. Alueen poliittisten päättäjien kiinnostus yhteistyöhön yritysten kanssa on ehdoton edellytys koko alueen menestykselle.

- Ekonomiset tekijät, jotka vaikuttavat Jacquet Finland Oy:n toimintakykyyn, kehitykseen ja tuottavuuteen

Ruostumattoman teräksen globaali markkinatilanne on määräävin tekijä, kun arvioidaan yrityksen tuottavuutta. Ilman markkinakysyntää yrityksen on vaikea kehittää toimintojaan riittävästi ja tämä vaikuttaa voimakkaasti toimintakykyyn kaikilla yrityksen osa-alueilla.

Markkinatilanne esimerkiksi eri Euroopan maissa saattaa poiketa hieman toisistaan samalla ajanjaksolla mutta yleisesti voidaan todeta, että kun Euroopassa on talous nousussa tai laskussa niin Suomen talous seuraa sitä kohtuullisella viiveellä.

Yksityisen yrityksen toimintakyky on vahvimmillaan, kun taloudessa menee hyvin, jolloin on mahdollista rakentaa puskureita myös seuraavaan matalampaan ajanjaksoon. Vakaassa markkinassa on mahdollista kasvattaa toimintakykyä,

jolla saadaan aikaan myös kehitystä yrityksen toiminnassa. Taloudellisesti toimintakykyinen yritys ei voi olla kehittymättä vaan se on vääjäämätöntä yrityksen elinkaaren aikana.

Tuottavuuden osalta valmistavassa teollisuudessa on ratkaisevaa se, kuinka yritys onnistuu taloudenpidossaan ja tämä ratkaisee, onko mahdollista tehdä tuotekehitystä ja investoida riittävästi oikeaan ja kehittyvään teknologiaan tuotannossa. Tähän saattaa vaikuttaa voimakkaasti myös valtiovalta verotuksellisilla päätöksillä.

Inflaatio puolestaan on monimutkainen ilmiö ja sen vaikutukset ovat moninaiset, esimerkiksi kuluttajahintojen nousu ei suoraan paranna yrityksen taloudellisia muuttujia pidemmällä ajanjaksolla. Viime vuosien rahamaailman muutoksessa keskuspankit ovat luoneet markkinoille suuria summia uutta rahaa talouden tukemiseksi. Tämä onkin pitänyt talouden rattaat pyörimässä huolimatta maailmanlaajuisesta pandemiasta ja Ukrainassa alkaneesta sodasta.

- Teknologisen kehityksen vaikutus Jacquet Finland Oy:n toimintaan

Yritysten ulkopuolinen ruostumattoman teräksen esikäsittelyn historia teollisessa mittakaavassa voidaan katsoa alkaneen Suomessa noin 1980-luvun puolivälissä, kun tarkoitetaan yrityksen termisin menetelmin ja vesileikkauksen avulla tehtävää levyjen paloittelua. Tätä ennen yritykset, jotka nyt ovat teräspalvelukeskuksien asiakkaita, vastasivat itse ruostumattomien terästen leikkausprosesseista. Tämä tapahtui tuolloin pääasiassa plasmaleikkaamalla.

Ruostumattomien materiaalien hinta ja voimakkaat markkinahintavaihtelut, niiden varastoinnin tuomat haasteet sekä keskittyminen omaan ydinosaanomiseen ovat syitä asiakasyritysten luopumiseen omista leikkausprosesseistaan. Plasmaleikkaus oli pitkään lähes ainoa leikkausmuoto ruostumattomien terästen leikkaukseen keskittyneillä teräspalvelukeskuksilla. Plasmaleikkauksen osuus leikattavista tonneista on edelleen merkittävä mutta sen rinnalle on tullut myös muita menetelmiä vuosien varrella.

Teknologisen kehityksen edetessä myös muut leikkausmenetelmät alkoivat olla kiinnostavia ruostumattomien teräsleikkeiden valmistukseen ja sitä kautta jopa laadukkaampiin leikkeisiin. Plasmaleikkausta ruostumattomien teräslevyjen esikäsittelyssä ensimmäisenä seurasi vedellä suoritettava leikkaus eli vesileikkaus. Vedellä on mahdollista leikata lähes kaikkia kiinteitä materiaaleja ja ruostumattomia teräksiä kaupallisesti aina 150 mm:n ainevahvuuteen asti. Vesileikkauksella saadaan aikaan erittäin siisti ja tarkka leikkauspinta, joka on usein asiakkaalle jo riittävä sellaisenaan eikä vaadi jatkokoneistusta. Tämä säästää konepajoissa arvokasta työaikaa ja pienentää lopullisen kappaleen kustannuksia.

Vesileikkaus on kuitenkin hidas menetelmä verrattuna plasmaleikkaukseen eikä sillä pystytä korvaamaan plasmaleikkauksen kautta saatavaa kapasiteettia. Tällä hetkellä menetelmänä se kuitenkin on erittäin tarpeellinen, vaikka abrasiivinen eli hiekan avulla suoritettava leikkaus vaatii muista maanosista kuljetettua leikkaukseen soveltuvaa hiekkaa. Riskinä on ympäristövaatimusten vaatimuksista johtuva hiekan saatavuuden väheneminen. Apuja tämän ongelman, ainakin osittaiseen helpottamiseen, tuo teknologian kehitys laserleikkauksineissa.

Laserleikkaus on nopea, tarkka ja kustannustehokas tapa valmistaa leikkeitä ruostumattomista teräslevyistä. Alkuaian laserleikkauksineilla pystyttiin leikkaamaan ainoastaan ohuita ruostumattomia teräslevyjä ja ne olivat CO₂-lasereita. Viimeisten viiden vuoden aikana lasertekniikka on ottanut todella suuren harppauksen kohti suurempia ainevahvuuksia, varsinkin ruostumattomien terästen puolella.

Kuitulasereiden tulo markkinoille lisäsi entisestään lasereiden mahdollisuuksia terästen esikäsittelyssä. Uudella teknologialla saavutetaan valtavia parannuksia tuottavuudessa ja tehokkuudessa. Nykylaserleikkauksineissa on jo käytössä jopa 40 kW resonaattoreita, kun kymmenen vuotta sitten 6 kW resonaattori oli aikansa huippua. Laserleikkauksineella pystytään siis nykyään tarvittaessa korvaamaan jo merkittävältä osalta muita leikkausmenetelmiä. Yritykseen on jo hankittu laserleikkauksine ja seuraavan investointitutkimus on käynnissä.

- Teknologisen kehityksen vaikutus Jacquet Finland Oy:n toimintaan lähi-vuosien aikana

Nykyihmisen kehityksessä teknologia on vienyt meitä koko ajan kiihtyvästi eteen-päin. Tämä sama suuntaus tulee jatkumaan myös ruostumattomien terästen esi-käsittelyssä. Tässä muodossa miten sitä juuri nyt tehdään, teknologinen kehitys leikkauskoneissa auttaa ja nopeuttaa tuottavuutta.

Ruostumattomasta teräksestä tehtyjen leikkeiden valmistusmenetelmät voivat muuttua kokonaan tulevaisuudessa. 3D-tulostus on kasvava menetelmä moni-mutkaistenkin osien valmistukseen eri materiaaleista jo tällä hetkellä. Ei ole vielä ratkennut miten siitä saataisiin tulevaisuudessa isojen levyaihiosta irrotettujen kappaleiden kustannustehokas valmistusmenetelmä. Tätä kehitystä voi nopeut-taa ongelmat raaka-aineiden saatavuudessa ja ympäristönsuojelun tavoitteet.

- Ympäristötekijöiden vaikutus Jacquet Finland Oy:n toimintaan.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat seuraukset vaikuttavat monella tavalla yrityksen toimintaympäristöön kuten raaka-aineiden saatavuuteen ja hintaan, mistä raaka-aineita logistisesti kannattaa kuljettaa sekä romun kierrätyksen lisääntymisen vai-kutukset.

Yrityksen asema teollisuuden ravintoketjussa on alkupäässä ja tuotteen jalostus-aste on alhainen ja siksi raaka-aineiden saatavuus on ratkaisevassa asemassa jo lähitulevaisuudessa. Raaka-aineiden hinnat ovat vääjäämättömässä nou-sussa, mutta yrityksen vahvuus on globaali emoyhtiö, joka helpottaa raaka-aine-hankintaa.

Raaka-aineiden saatavuutta voidaan säännellä myös lainsäädännöllä päästöjen vähentämiseksi. Ilmastonmuutoksen aiheuttamaan toimintaympäristön muutokseen on sopeuduttava ja varauduttava huomioimalla sidosryhmien odotukset, investointien oikeanlaisuus ja mahdolliset uudet liiketoimintamahdollisuudet. Ruostumattomalla teräksellä on jatkossakin oma paikkansa ympäristövastuullisena materiaalina.

- Lainsäädännön muutoksien vaikutus Jacquet Finland Oy:n toimintaan

Lakiuudistukset, kotimaiset ja EU:n asetukset, vaikuttavat yrityksen toimintaan muuttamalla käytäntöjä, luomalla uusia käytäntöjä ja lisäämällä työn määrää. Esimerkkinä EU:n tietosuoja-asetus GDPR, joka koskee kaikkia yrityksiä ja on sanktioperusteinen. Tuoreimmista myös tulorekisterilaki, joka aiheutti etukäteispanostusta mutta käyttöönoton jälkeen toimii samalla työpanoksella kuin palkkojenmaksatus aiemmin.

Työaikalain kokonaisuudistus ei juurikaan vaikuta yrityksen toimintaan koska työaikojen joustoa on käytetty toiminta-ajan alusta asti ja kausivaihtelua ei alalla juurikaan ole.

- Terästeollisuuden kehityksen näkymät Suomessa seuraavan viiden vuoden aikana

Terästeollisuutta, joka on metallienjalostusteollisuutta, edustavat Suomessa Outokumpu Oyj, Ovako Imatra Oy Ab ja SSAB Europe Oy. Näistä uskallamme kommentoida ainoastaan ruostumattomien terästen valmistaja Outokummun osalta.

Outokummulla on toimiva markkinaympäristö maailmalaajuisilla ruostumattomien terästen markkinoilla, joissa kulutus kasvaa. Ulospäin on myös annettu ymmärtää, että sitoutuminen ja osallistuminen kestäväan kehitykseen on tärkeää ja se alkaakin olla terästehtaille elinehto hiilijalanjäljen ollessa huomattavan suuri

perinteisessä tuotannossa. Samalla pystytään vaikuttamaan kustannustehokkuuteen ja sitä kautta kilpailukykyyn maailmalla.

Kierrätetyn materiaalin osuus Outokummun ruostumattomassa teräksessä on yli 90 %. Pitkällä aikavälillä kehitysnäkymät ovat edelleen hyvät ja kysynnän kasvua löytynee myös tulevaisuudessa vaikkakin laskuja ja notkahduksia on jatkossakin tiedossa. Lähitulevaisuus on Ukrainan sodan värittämä pakotteiden ja vastapakotteiden johdosta, eikä sen suhteen tässä voi tehdä ennusteita.

Uusia tehdasinvestointeja terästeollisuuteen tuskin on Suomeen tulossa lähitulevaisuudessa vaan mahdolliset muutokset ovat enemmänkin ”spin-off”-tyyppisiä ratkaisuja. Metalliteollisuuden eli konepajojen näkymät kulkevat käsikkäin terästeollisuuden kanssa, joskin suhdannevaihtelut tapahtuvat nopeammassa syklissä.

6 Johtopäätökset

Tässä opinnäytetyön osiossa luotiin yritykselle koko tutkimuksen tuloksista koostuvat johtopäätökset, joiden avulla yritys voi suunnitella omaa toimintaansa nykyhetkessä ja sen mahdollisia muutoksia tulevaisuudessa.

Johtopäätösten analysointiin käytettiin kahta eri analysointimenetelmää. Nämä kyseiset menetelmät ovat SWOT-analyysi ja Pestel-analyysi. Menetelmiä käytettiin myös yhdessä toistensa kanssa, jolloin saatiin samoihin johtopäätöksiin hyvin selkeästi kaikki yrityksen tarvitsema tieto.

Johtopäätöksien luomisessa käytettiin yhteistyössä kaikkia opinnäytetyössä esiintyviä laadullisen tutkimuksen menetelmiä, sekä niiden avulla saavutettuja tuloksia. Johtopäätökset on koottu yrityksen toimintaa ja mahdollisia tulevia päätöksiä helpottavia teemoja silmällä pitäen.

Osassa 6.1 kirjatut johtopäätökset ovat keskittyneet niin sekundääriseen tietoon kuin syvähaastatteluista saatuun yrityksen sisäiseen tietoon. Pääpaino on julkisesti saatavilla olevalla sekundääritiedolla, johon yhdistetty haastattelujen avulla saatua yrityksen sisäistä tietoa.

Osassa 6.2 Pääpaino on syvähaastatteluista saadussa yrityksen sisäisessä tiedossa, ja omassa sisäisessä tiedossa yrityksen toimintaan liittyen. Johtopäätökset on tähän osioon tehty omien yrityksen toimintaan liittyvien tietojen, sekä syvähaastatteluista saatujen vahvistusten ja uusien tietojen perusteella.

6.1 Swot-analyysi pestel-elementtien avulla (ulkoiset tekijät)

Poliittiset mahdollisuudet:

Suotuisan aluepolitiikan ja valtion harjoittaman politiikan tuki yrityksen investointiohjelman kohtaan, pääasiassa rakentamiseen liittyvät päätökset, kuten syvähaastatteluista kävi ilmi.

Myös valtion päätökset investoida Suomen terästeollisuuteen yleisellä ja tasolla, tai vaikka Suomalaisen terästeollisuuden kehittämiseen tietyillä tulevaisuuden tähtäimillä. Tällaisia tähtäimiä voisivat olla esimerkiksi tietyt ympäristö- ja energiatavoitteet, mutta myös tuotannon lisääminen ja yritysten avustaminen ulkomaankauppaan ja kansainvälisiin projekteihin. Mahdollisuuksia vaikuttaa tiettyyn alaan politiikan kautta on loputtomasti.

Poliittiset uhat:

Poliittisen päätöksenteon arvaamattomuus ja hidas reagointi mahdollisesti aiheutettuihin vahinkoihin saattavat aiheuttaa ylimääräisiä ongelmia yrityksmaailmassa. Omassa kokemuksessani ja poliittista päätöksentekoa oman aikani seuranneena tämä vaikuttaa valitettavan yleiseltä. Haastatteluissa ilmenneet mielipiteet myös samoilla linjoilla.

Myös valtion harjoittama ulkopoliittikka saattaa osaltaan vaikuttaa hintoihin ja saatavuuteen raaka-aineiden ja muiden investointien kohdalla. Kuten myös Suomen terästeollisuuden kehityksen ja toiminnan laiminlyöminen jostain poliittisesta syystä.

Metalliteollisuuden ollessa suomen teollisuuden suurin osa-alue, tulee sen kehitystä ja toimintaa tukea kaikin mahdollisin keinoin. Jos tähän suuntaan tulee poliittisten päätösten seurauksena radikaaleja muutoksia, voidaan mielestäni näitä päätöksiä automaattisesti pitää talouspoliittisesti epäonnistuneina. Mahdollisia syitä tällaiseen laiminlyöntiin voisivat olla esimerkiksi liian tiukalla aikataululla vaaditut ympäristötavoitteet, joita esimerkiksi kilpailevissa maissa ei samoissa määrin olisi. Tällöin toiminta ajettaisiin Suomessa alas aivan turhaan ja yritykset joko kaatuisivat tai siirtäisivät resurssinsa pois Suomesta.

Ekonomiset mahdollisuudet:

Oikea vaikutteinen elvytys matalasuhdanteiden aikana niin kotimaassa kuin Euroopassa varmistavat yritysten mahdollisuuden toimia ja jopa kehittyä vaikeassa tilanteessa. Vaikka em. tilanne ei ole yritysten toivelistalla, on se monesti myös

mahdollinen hetki, jolloin yritystä voidaan ja ehditään rakentaa muilta osin vahvemmaksi. Teräs- ja metalliala on Suomessa hyvin vakaalla pohjalla moneen muuhun alaan verrattuna, kuten markkinoiden kehitystä ja tulevaisuuden näkymiä tutkimalla selviää. Tämä mahdollistaa pienemmät riskitasot yrityksen toiminnan varmistamiseksi, vaikka yritys tekisikin esimerkiksi uusia investointeja.

Teräs ja metalliala myös kehittyy Suomessa jatkuvasti uusien innovaatioiden ja aktiivisten toimijoiden avulla, joka mahdollistaa pitkällä aikavälillä varmaa toimintaa yritykselle ilman pelkoa siitä, että työt loppuvat kesken. Teräs säilyy todennäköisesti tärkeimpänä rakennus- ja tuotantoteollisuudessa käytettävänä materiaalina myös tulevaisuudessa.

Ekonomiset uhat:

Suurimpana ekonomisena uhkana pidän omasta kokemuksestani ulkomailla tapahtuvia nikkelin ja energian hinnan heilahduksia (terästeollisuuden energiakustannukset muodostavat arviolta jopa 40 prosenttia kaikista toimintakustannuksista, päästökauppajärjestelmä nostaa sähkön hintaa), jotka lopulta olisivat niin rajuja, että ne vaikuttaisivat merkittävästi tuotantoon Suomessa. Näihin yleensä vaikuttavat valuuttakurssien merkittävät muutokset (\$ verrattuna €), uusien teknologioiden johdosta lisääntynyt raaka-ainetarve, resurssien riittävyys, yleinen maailmanpoliittinen tilanne ja jokaisen maan omat päätökset raaka-ainetuotannossa, muun muassa Intia ja Brasilia ovat viime vuosina alkaneet suojella omia teräksentuottajiaan mikä vaikeuttaa maailmanlaajuisten teräsmarkkinoiden kehitystä. Tästä on ollut jo merkkejä vuonna 2022 kun energian hinta on noussut rajusti ja täten myös materiaalien hinta on pompannut ylöspäin, mutta ei kuitenkaan sellaisen kipurajan yli, jolloin kaupankäynti loppuisi kokonaan.

Sosiaaliset mahdollisuudet:

Teräs- ja metallialalla ja sitä palvelevalla sektorilla on paljon työpaikkoja nyt ja niin uskotaan olevan myös tulevaisuudessa. Hallitusti ohjattu kestävä kasvun ohjelma takaa myös terästeollisuudelle paikan tulevaisuuden yhteiskunnassa. Alalla myös pitkään olleet henkilöt ovat pikkuhiljaa siirtymässä eläkkeelle, joka

avaa nuorille alalle mukaan tulijoille uusia mahdollisuuksia edetä urallaan merkittävästi. Tämä nuorten kiinnostus johtaisi alan pysymiseen terveenä myös tulevaisuudessa.

Sosiaaliset uhat:

Jos teräs- ja metalliteollisuuden toimintaa ei saada kehitettyä muiden alojen mukana yhä eettisemmäksi ja kiinnostavammaksi, voi olla, että niin moni ei enää kouluttaudu alan pariin ja pienemmät yritykset joutuvat yhdistymään tai sulkemaan ovensa kokonaan. Tämä myös asettaa alan pienemmät toimijat tietynlaiseen vaaraan omatoimisuutensa menettämisestä.

Teknologiset mahdollisuudet:

Teknologian kehitys teräs- ja metallialalla on ollut hyvin nopeaa ja tehokasta lähi-vuosina kuten syvähaastatteluista ja sekundäärisistä tiedoista voi huomata, ja näin asian oletetaan olevan myös tulevaisuudessa. Uudenlaiset koneet ja laitteet sekä erilaiset innovatiiviset materiaalit ja niiden uudet käyttötarkoitukset voivat mahdollistaa monia erittäin positiivisia muutoksia alalle seuraavien 5–20 vuoden sisällä. Uusien voimaloiden, tuulivoimaloiden, energiantuotannon ja liikenteen vihreä suuntautuminen luovat tilaa innovatiivisille terästuotteille. Myös kierrätetyn romun käytön lisäys mahdollistaa niukkojen resurssien kestävä hyödyntämistä.

Teknologiset uhat:

Teknologisena uhkana voitaisiin pitää tilannetta, jossa suunnitellut uudet menetelmät, koneet ja materiaalit eivät olekaan niin hyviä kuin suunnitteluvaiheessa on kuviteltu. Jos kehitystä ei tapahdukaan odotusten mukaisesti, ei ala myöskään yleensä pääse kasvamaan. Teknologinen kehitys on alan kokonaiskehityksessä erittäin suuressa roolissa. Joskin paraskin teknologia on hyödytöntä, jos raaka-aineita ei ole saatavilla. Yritysten energiatehokkuuden kasvuvaatimusten lisääminen voi olla monen yrityksen kohdalla taloudellisesti mahdotonta.

Ympäristömahdollisuudet:

Ympäristön kannalta mahdollisuuksia on väläytelty paljonkin varsinkin parin viime vuoden aikana, kun ympäristöpolitiikka on ollut suurempana puheenaiheena kuin koskaan ennen. Mahdollisuudet ekologisemmasta teräksentuotannosta aina ekologisempaan energiankäyttöön ja teräksien käsittelypuolen tuotannon menetelmiin luovat positiivisemman kuvan koko alasta kuin mikä se nykyhetkellä on. Tämä olisi kaikilla tavoin alalle erittäin mieluista suuntaa. Teräspalvelukeskuksissa syntyvä romu on 100 prosenttisesti kierrätettävää, eikä vaarallisia kemikaaleja prosesseissa jouduta käyttämään. Leikkuumenetelmien kehittyminen on vähentänyt omalta osaltaan ilmastokuormitusta.

Ympäristöuhat:

Ympäristöuhkana pidän liian hitaasta teknologisesta kehityksestä johtuvaa materiaalien ja resurssien ylikulutusta. Jos nykyisiin menetelmiin ei saadakaan odotettuja päästö- ja energiavähennyksiä, voi tilanne olla, että tuotantoa yksinkertaisesti joudutaan vähentämään sen epäekologisuuden vuoksi. Terästeollisuudesta myös suuri osa on maissa, jotka eivät ole sitoutuneet riittäviin ilmastotoimiin.

6.2 Swot-analyysi yrityksen toiminnasta Jacquet Finland Oy:n näkökulmasta

Sisäiset vahvuudet:

Jacquet Finland Oy:n suurimpana sisäisenä vahvuutena voidaan mielestäni pitää maailmanlaajuisen organisaation mahdollistamaa toimitusvarmuutta ja suurta materiaalivarastoa.

Tilanteessa, jossa materiaalien saatavuus on heikkoa ja toimitusajat korkeita, yhdistettynä vielä korkeaan hintaan, on ehdoton etu niillä, joilla on olemassa olevaa varastoa tarpeeksi jatkaakseen toimintaa suhteellisen normaalisti tilanteesta riippumatta. Jacquet Finland Oy varastoi huomattavan määrän materiaalia omassa

toimipisteessään, ja se on varsinkin nykyhetkessä osoittautunut erittäin arvokkaaksi toiminnaksi. Myös jos esimerkiksi tietty teräslaatu olisi jostain syystä Suomen toimipisteeltä Hyvinkäältä loppumassa, voitaisiin asiakkaille silti toimittaa heidän haluamansa kappaleet hyödyntämällä organisaation muita toimipisteitä esimerkiksi Ranskassa tai Puolassa.

Jacquet Finland Oy:n vahvuutena voidaan myös pitää monen eri leikkausmenetelmän mahdollisuutta. Erilaiset leikkausmenetelmät ja useammat koneet mahdollistavat nopeat toimitusajat ja asiakastyytyväisyyden valittaessa heidän tarpeisiinsa oikea leikkausmenetelmä. Koneistaessa myös tuotetuiden kappaleiden laadulla on jo ennen koneistusta paljon merkitystä, ja yrityksillä onkin siihen liittyen yleensä omat preferenssinsä. Eri menetelmät mahdollistavat kaikkien kanssa toimimisen asiakaslähtöisesti.

Sisäiset heikkoudet:

Suurimpana tämänhetkisenä sisäisenä heikkoutena voisi mielestäni pitää ammattimaisten työntekijöiden vaikeaa saatavuutta ja tavoitettavuutta. Yritykselle on tullut tarve lisätä työntekijöitensä ja hankkia työntekijöitä kokonaan uusiin tehtäviin, eikä sopivia ammattilaisia ole ollut helppo löytää. Tämä saattaa johtaa pahimmassa tapauksessa tiettyjen palveluiden tarjonnan heikentymiseen, jos ammattilaisia näihin työtehtäviin ei löydy. Seurauksena voi olla hitaampi kasvu ja hankaluuksia uusien menetelmien käyttöönotossa.

Ulkoiset mahdollisuudet:

Suomen metalliteollisuus on hyvin kehittynyttä ja sillä on pitkät juuret Suomen historiassa. Suomessa onkin edelleen paljon erittäin päteviä metallialan toimijoita, jotka luovat erilaisia mahdollisuuksia myös yksittäisen yrityksen näkökulmasta. Onhan metalliteollisuus Suomen teollisuuden suurin yksittäinen osa-alue. Kun yrityksille on Suomessa luotu riittävän hyvät olosuhteet toimia ja tuottaa palveluita ja hyödykkeitä, takaa se, että myös teräspalvelukeskuksille riittää asiakkaita. Riittävän aktiivinen kanssakäyminen ulkoisten sidosryhmien kanssa auttaa

useasti tilanteissa, joissa omat resurssit ovat rajalliset, esimerkiksi Yhtenä mahdollisuutena pidän muiden alalla toimivien yritysten kanssa yhteistyössä toimimista ja asiakassuhteiden luomista. Esimerkiksi jos asiakas kysyy jotain mitä Jacquet Finland ei pysty tuottamaan, on hyvä tuntea muita alan toimijoita, joilta voi saada apua asiakkaan toiveiden täyttämiseksi. Tässä tilanteessa voittavat kaikki, sillä asiakas saa toiveensa toteutettua ja yritykset saavat lisää kauppaa.

Ulkoiset uhat:

Jos Suomen teräs- ja metalliteollisuudessa, asiakaskunnassa tai yleisesti yhteiskunnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia, joiden takia jokin alaan vahvasti liittyvä toiminta ei olisi enää kannattavaa, vaikuttaisi se todennäköisesti hyvin negatiivisesti myös Jacquet Finlandin toimintaan. Jacquet Finland on myös osa kansainvälistä konsernia, jonka päätökset perustuvat aina suurempaan alan markkinakuvaan kuin mitä täällä Suomessa on havaittavissa. Täten konsernin päätöksistäkin voi joissain tapauksissa olla haittaa Jacquet Finlandin omalle toiminnalle.

LÄHTEET

Aurora Turiba, Majoitusta maaseudulla, 8. Matkailuyrityksen markkinoinnista, 8.4 .1 Poliittinen ja yhteiskunnallinen ympäristö Luettu 28.11.2022 http://aurora.turiba.lv/training/FI/Accommodation_FI/Part_53.htm

Jorma Erkkilä, Outokumpu on vahvassa vireessä terästeollisuuden elpyessä, 8.11.2021. Luettu 25.11.2022. <https://www.salkunrakentaja.fi/2021/11/outokumpu-vahva-vire/>

Jyväskylän Yliopisto, Avoimen Yliopiston Koppa, Avoimet / Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta / Menetelmäpolkuja humanisteille / Menetelmäpolku / Tutkimusstrategiat / Laadullinen tutkimus. Luettu 01.12.2022 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietotarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus> Luettu 01.12.2022.

Kirsi Riipinen, 3.5.2021, Teräs alkaa vihertää. Luettu 28.11.2022 <https://www.hs.fi/mainos/ideat/art-2000007955135.html>

Leena Muotio, Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä, Luettu 4.11.2022, <http://www.muotoilu.info/index.php/tutkiva-muotoilu/menetelmat/teemahaastattelu-tutkimusmenetelmana/>

Lempinen, J. (2019). Laadukas PESTE-analyysi, Luettu 4.11.2022, <https://es-seepankki.proakatemia.fi/laadukas-pesto-analyysi/>

Liisa Näpärä, 12.4.2017, Haastattelun lajityypit. Luettu 01.12.2022 <https://spoken.fi/2180/>

PALMA, Pestel-analyysi, Luettu 5.12.2022 <http://palma.fi/palma-malli/kayttajalahtoisuus/PESTEL-analyysi.pdf>

Suomidigi.fi, 11.7.2019, Syvä- ja teemahaastattelut, Luettu 5.12.2022 <https://www.suomidigi.fi/ohjeet-ja-tuki/menetelmat/syva-ja-teemahaastattelut>

Teknologiateollisuus.fi, 28.1.2020, SSAB:n tulevaisuuden päästötön terästehdas näyttää mallia isoista ilmastoratkaisuista – Teknologiateollisuuden erityispiirre on suuri kädenjälki, Luettu 15.11.2022, <https://teknologiateollisuus.fi/fi/ajankohtaista/tiedote/ssabn-tulevaisuuden-paastoton-terastehdas-nayttaa-mallia-isoista>

LIITTEET

Liite 1. Kysymyspohja asiantuntijoille

Mitkä poliittiset tekijät vaikuttavat Jacquet Finland Oy:n talouteen, yritystoiminnan harjoittamiseen tai verotukseen? (esimerkiksi sopimukset, alue- tai sote-politiikka)

Mitkä ekonomiset tekijät vaikuttavat Jacquet Finland Oy:n toimintakykyyn, kehitykseen tai tuottavuuteen? (esimerkiksi inflaatio, asiakkaiden ostovoima ja verotus)

Onko teknologinen kehitys vaikuttanut yrityksen toimintaan? Jos on, niin millä tavalla ja missä määrin?

Miten näet alalla tapahtuvan teknologisen kehityksen vaikuttavan yrityksen toimintaan tulevaisuudessa? (esimerkiksi luoko se uusia mahdollisuuksia?)

Miten ympäristötekijät vaikuttavat yrityksen toimintaan? (esimerkiksi ilmastomuutos ja raaka-aineiden saatavuus)

Onko lainsäädännön muutoksilla ollut vaikutusta yrityksen toimintaan? Jos on, niin millaisia? (esimerkiksi työaika ja tasa-arvo)

Millaisena näet terästeollisuuden kehityksen Suomessa seuraavan viiden vuoden aikana?